

01 - MARTA BOROWIAK

Adaptacja językowa i kulturowa polskich ekspatów pracujących w instytucjach Unii Europejskiej

02 - KAROLINA GORTYCH

Wpływ ideologii na język. Przypadek dyktatury wojskowej w Grecji w latach 1967–1974

03 - JOANNA GRZYBEK, ALEKSANDRA MATULEWSKA

Stock Exchange and Securities-related Terminology in the Aspect of English-Polish, English-German and English-Chinese Translation

04 - PATRYCJA KŁOS, ALEKSANDRA MATULEWSKA, PAULINA NOWAK-KORCZ

Translation Problems in Polish Language Versions of EU Directives Regulating Medicine and Biology Related Issues

05 - WŁODZIMIERZ LAPIS

Społeczne uwarunkowania skutecznej komunikacji

06 - MAREK MATULEWSKI

Informacja, komunikacja a zarządzanie wiedzą

07 - KRZYSZTOF SZYMONIAK

Drogi i bezdroża informacji prasowej

08 - STEFAN WIERTLEWSKI

Czy język polski ulega pidżynizacji?

09 - STEFAN WIERTLEWSKI

Trzymać koło czy iść solo na rancie. Utarte połączenia wyrazowe w cyklolekcie

10 - PIOTR WIERZCHOŃ

W poszukiwaniu czasowników nieznanych lingwist(k)om

01 - Marta Borowiak

Adaptacja językowa i kulturowa polskich ekspatów pracujących w instytucjach Unii Europejskiej

Abstract. Before Poland joined the European Union, a number of young and well-educated people started to enter competitions for the posts of EU officials. Currently, Brussels and Luxembourg are home to 1360 Polish employees working for the EU. This paper concerns the processes of linguistic and cultural adaptation on the example of Polish expats employed in EU institutions. It is divided into two parts. The first one deals with linguistic adaptation and presents the actual linguistic situation of Polish expats and their families. The second part investigates cultural adaptation. After quoting a definition of culture shock, the author attempts to discuss this concept in the context of the Polish expats' situation. The paper is based on different kinds of source material, such as: literature on linguistic and cultural adaptation, Internet websites and the author's correspondence with Polish officials working for the EU.

Abstrakt. Jeszcze przed wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej część młodych, dobrze wykształconych pracowników zaczęła przystępować do konkursów na urzędników unijnych. Obecnie w Brukseli i Luksemburgu pracuje 1360 Polaków. Niniejszy artykuł dotyczy procesów adaptacji językowej i kulturowej przedstawionych na przykładzie polskich ekspatów pracujących w instytucjach Unii Europejskiej. Podzielony jest na dwie zasadnicze części. Pierwsza traktuje o adaptacji językowej. Autorka przedstawiła w niej faktyczną sytuację językową Polskich ekspatów oraz ich rodzin. Część druga dotyczy adaptacji kulturowej. Po przedstawieniu definicji szoku kulturowego następuje próba przełożenia go na sytuację polskich ekspatów. Materiał źródłowy stanowi literatura dotycząca adaptacji językowej i kulturowej, strony internetowe oraz korespondencja autorki z polskimi urzędnikami unijnymi.

02 - Karolina Gortych

Wpływ ideologii na język. Przypadek dyktatury wojskowej w Grecji w latach 1967–1974

Abstract. The paper discusses the linguistic situation in Greece in the period from 1967 to 1974, in the epoch of the so-called black colonels. The coup d'état which took place on 21st of April 1967 changed immensely the social, political and cultural life of the Greek. The dictatorship leaders imposed not only extremely right-wing political regime but they also tried to influence the culture of Greece by putting into practice their political ideas. The article aims at showing the influence of the political ideas on (i) the development of language as a system and (ii) the development of language as a tool used for formulating utterances. The analysed material included two texts of 1968. One of them was the speech of the leading oppositional politician Georgios Papandreou (21 April 1968). The second one was the speech of the leading politician of military dictatorship Georgios Papadopoulos which was delivered at the beginning of junta (28 September 1968). The philological comparison of these two texts constitutes the base of conclusions about the influence of the political ideology on the language. The paper includes translations of the mentioned speeches from Greek into Polish.

Abstrakt. Praca przedstawia sytuację języka w Grecji w latach 1967–1974, w okresie tzw. dyktatury czarnych pułkowników. Zamach stanu, jaki miał miejsce 21 kwietnia 1967 r., wniósł wiele zmian w życiu społecznym, politycznym i kulturalnym Greków. Ludzie dyktatury narzucili nie tylko skrajnie prawicowy reżim polityczny, ale również realizując swoje polityczne idee, starali się jak najbardziej wpłynąć na kulturę Grecji. Artykuł ma na celu wskazać wpływ idei politycznych na kształtowanie się języka jako systemu oraz na kształtowanie się języka jako sposobu formułowania wypowiedzi. Materiał badawczy stanowią dwa teksty z roku 1968. Jeden z nich to przemówienie lidera opozycji politycznej – Georgiosa Papandreou (21 kwietnia 1968 r.), drugi zaś to przemówienie czołowego polityka dyktatury wojskowej – Georgiosa Papadopoulosa – z początku dyktatury (28 września 1968 r.). Konfrontacja obydwu tekstów na płaszczyźnie filologicznej stanowi podstawę wniosków o wpływie ideologii politycznej na język. Praca zawiera polskie przekłady powyższych tekstów.

03 - Joanna Grzybek, Aleksandra Matulewska

Stock Exchange and Securities-related Terminology in the Aspect of English-Polish, English-German and English-Chinese Translation

Abstrakt. Na całym świecie giełdy papierów wartościowych odzwierciedlają zachodzące procesy w gospodarce i wpływają na rynki w poszczególnych krajach. W dobie globalizacji inwestorzy coraz częściej szukają atrakcyjnych możliwości zysku na giełdach zagranicznych, a spółki próbują pozyskać środki na nowe przedsięwzięcia, sprzedając swoje akcje nawet na innym kontynencie. Powyższa sytuacja sprawia, że rosną wymagania stawiane tłumaczom języka prawa, czyli również języka prawa zobowiązań, w tym papierów wartościowych. Artykuł dotyczy angielsko-polskiego, angielsko-niemieckiego i angielsko-chińskiego przekładu terminologii związanej z papierami wartościowym oraz z giełdami w Polsce, Wielkiej Brytanii, USA, Niemczech i w Chinach. W pierwszej części przedstawiono krótką charakterystykę giełd w poszczególnych państwach. Następnie omówiono metody tłumaczenia terminologii związanej z giełdą i wyszczególniono najczęściej występujące sposoby zapewniania ekwiwalencji oraz trudności występujące podczas przekładu. Autorki opracowały również słowniczek wybranych terminów angielskich związanych z giełdą, w tłumaczeniu na język polski, niemiecki i chiński.

Abstract. Stock exchanges all over the world mirror ongoing economic processes and influence the markets in particular countries. In the age of globalization, investors are increasingly seeking attractive profit opportunities on foreign stock exchanges, while companies are trying to obtain resources for new enterprises, selling their stocks even on other continents. As a result of these developments, legal translators, including those dealing with the language of the law of obligations, as well as securities, are faced with ever-increasing requirements. The paper concerns English-Polish, English-German, and English-Chinese translations of stock exchange and securities-related terminology in Poland, the United Kingdom, USA, Germany, and China. In the first part, the authors give a brief overview of the stock exchanges in the respective countries. Then they discuss the methods of translating stock exchange-related terminology and list the most common strategies of ensuring equivalence and difficulties that arise in translation. The authors have also prepared a glossary of selected English stock exchange terms with its Polish, German and Chinese equivalents.

04 - Patrycja Kłos, Aleksandra Matulewska, Paulina Nowak-Korcz

Translation Problems in Polish Language Versions of EU Directives Regulating Medicine and Biology Related Issues

Abstrakt. W pracy przedstawiono charakterystykę błędów występujących w tłumaczeniu dyrektyw unijnych z zakresu medycyny, biologii i biotechnologii z języka angielskiego na polski. Zaprezentowano przykłady problemów tłumaczeniowych zaczerpniętych z wersji angielskiej wraz z ich błędnym tłumaczeniem, jak również wersję tłumaczenia proponowaną przez autorki. Następnie przedstawiono również krótką charakterystykę poszczególnych rodzajów błędów. Błędy terminologiczne i frazeologiczne są często wynikiem nieznaności dziedziny, jakiej dotyczył tłumaczony tekst. Inne zaprezentowane w artykule błędy lub problemy wynikają ze sposobu tłumaczenia, różnic składniowych oraz gramatycznych języka angielskiego i polskiego, jak również są uwarunkowane nieznanością tłumaczonej dziedziny i zasad przekładu tekstów sformułowanych w języku specjalistycznym.

Abstract. The paper analyzes errors occurring in English-Polish translations of EU directives in the fields of medicine, biology and biotechnology. It presents examples of translation problems, by quoting text samples from the original English versions and providing incorrect translations, followed by alternative translations suggested by the authors, who have also provided a brief description of particular error types. Terminological and phraseological errors often result from the insufficient knowledge of a particular field. Other problems or errors discussed in the paper stem from the translation strategies applied, as well as syntactic and grammatical differences between Polish and English. They also occur due to poor expertise in a particular field and unfamiliarity with the principles of specialist translation.

05 - Włodzimierz Lapis

Spoleczne uwarunkowania skutecznej komunikacji

Abstract. The paper shows the results of research into what – in people’s opinion – is necessary in effective communication. An internet search engine was used to collect some Polish sentences with the phrase “understanding without something”. These phrases were then analysed using an innovative method of the so-called “reverse analysis”. This enabled us to formulate the popular definitions of these notions and then compare them with their dictionary definitions.

Abstrakt. W niniejszym artykule przedstawiono wyniki badań sprawdzających, co – w opinii społecznej – jest niezbędne w skutecznej komunikacji. W tym celu, za pomocą wyszukiwarki internetowej, zebrano z Internetu stosowne frazy z wyrażeniami typu „rozumienie się”, „zrozumienie się” i „porozumienie się” i przeanalizowano je pod interesującym nas względem. Umożliwiło to określenie *społecznych definicji* tych trzech pojęć i skonfrontowanie ich z definicjami słownikowymi. W badaniach posłużono się innowacyjną metodą (autorstwa piszącego te słowa) *przeciwnej analizy*.

06 - Marek Matulewski

Informacja, komunikacja a zarządzanie wiedzą

Abstract. The author discusses issues connected with information, communication, and management. He treats information as a store (the most important component of a company's assets), and focuses on the requirements that information in various organizations has to meet, as well as on the role of communication. The author also highlights the meaning and structure of information systems, and specifies the attributes which data should possess. He also makes a distinction between information and knowledge as well as lists the causes and consequences of the rise of a new standard – economy based on knowledge. Knowledge management is seen as a tool that helps to gain a competitive advantage and as a product of the development of information systems. In his conclusion, the author argues that information and effective communication (based on mutual trust), which form part of the knowledge management system, are the key to the success of a modern enterprise.

Abstrakt. Autor przedstawia zagadnienia związane z informacją, komunikacją i zarządzaniem. Ukazuje informację jako zasób, najważniejszy składnik aktywów przedsiębiorstwa. Zwraca uwagę na wymogi, jakie stawia się współcześnie informacji w różnego rodzaju organizacjach, i rolę, którą odgrywa komunikacja. Ukazuje znaczenie systemów informacyjnych i ich budowę. Określa atrybuty, jakimi powinny charakteryzować się dane. Dokonuje rozróżnienia pomiędzy informacją a wiedzą. Wymienia przyczyny i następstwa powstania nowego standardu – gospodarki opartej na wiedzy. Przedstawia zarządzanie wiedzą jako narzędzie pozwalające na zdobycie przewagi konkurencyjnej. Ukazuje zarządzanie wiedzą jako efekt rozwoju systemów informacyjnych. Dokonuje podsumowania i konstatuje, że informacja i efektywna komunikacja (oparta na wzajemnym zaufaniu) występujące w obrębie systemu zarządzania wiedzą stanowią istotę sukcesu współczesnego przedsiębiorstwa.

07 - Krzysztof Szymoniak

Drogi i bezdroża informacji prasowej

Abstract. Having defined the concept of information and demonstrating how this originally Latin word made its way to most of the European languages, the author goes on to analyze a phenomenon that could be labeled: “informing within the mass media”. Then he shows the role and importance of information journalism, predominantly in dailies and local weeklies. He focuses not only on indicating the main sources of journalistic knowledge (and how to access them), or on highlighting the differences between information articles and feature articles, but also (and perhaps most importantly) he concentrates on the difficulties and perils that journalists face in their “pursuit of a news story”. The paper ends with contemplations and reflections in the field of journalistic deontology. As the author and the quoted researchers underline, they are of primary importance to the future of global communication, especially in the age of the demand for the media-influenced, and hence untrue, image of the world.

Abstrakt. Po zdefiniowaniu pojęcia *informacja* oraz wykazaniu, w jaki sposób pierwowzór łaciński tego słowa przeniknął do większości języków europejskich, autor zajmuje się analizą zjawiska, które można nazwać informowaniem w obrębie mediów masowych. Ukazuje rolę i wagę dziennikarstwa informacyjnego, głównie w strefie gazet codziennych i tygodniowej prasy lokalnej. W swoim tekście nie tylko wskazuje główne źródła wiedzy dziennikarskiej (oraz sposoby docierania do nich), nie tylko podkreśla różnicę między gatunkami informacyjnymi i publicystycznymi, ale także, a może przede wszystkim, zwraca uwagę na trudności i niebezpieczeństwa, jakie są udziałem dziennikarzy w trakcie „pogoni za newsem”. Tekst kończą rozważania i refleksje z zakresu deontologii dziennikarskiej. Mają one, co podkreśla autor oraz cytowani przez niego badacze zjawiska, niebagatelne znaczenie dla przyszłości komunikowania globalnego, zwłaszcza w dobie popytu na zmediatyzowany, czyli nieprawdziwy obraz świata.

08 - Stefan Wiertlewski

Czy język polski ulega pidżynizacji?

Abstract. The nowadays observed influx of English loan words into Polish is sometimes described as a manifestation of pidginisation. The author attempts to answer whether this process can really be addressed as pidginisation, in the sense defined within sociolinguistics. The topic is illustrated with examples originating from cyclolect – one of the social varieties of Polish.

Abstrakt. Obserwowany współcześnie znaczący napływ leksyki angielskiej do polszczyzny określany jest czasami jako przejaw pidżynizacji. Autor stara się odpowiedzieć na pytanie, czy faktycznie mamy tu do czynienia z pidżynizacją w rozumieniu socjolingwistyki. Rozważania ilustrowane są przykładami z cyklolektu – społecznej odmiany języka.

09 - Stefan Wiertlewski

Trzymać koło czy iść solo na rancie. Uarte połączenia wyrazowe w cyklolekcie

Abstract. The paper deals with selected phraseological units commonly found in cyclo-lect – a social language variety developed by Polish bikers. Four sets of word complexes focused around lexemes *koło* (*wheel*), *noga* (*foot/leg*), *iść* (*go*), and *chodzić* (*walk*) are discussed. The author presents the linguistic image of the world recorded in those expressions and comments on the linguistic processes they undergo, e.g. relexicalisation.

Abstrakt. Praca dotyczy wybranych związków frazeologicznych powszechnie występujących w cyklolekcie, środowiskowej odmianie języka wytworzonej przez rowerzystów. Autor przedstawia 4 grupy kompleksów wyrazowych zogniskowanych wokół leksemów *koło*, *noga*, *iść* i *chodzić*, rekonstruuje utrwalony w nich językowy obraz świata i omawia charakterystyczne procesy językowe ich dotyczące, np. releksykalizację.

10 - Piotr Wierzchoń

W poszukiwaniu czasowników nieznanych lingwist(k)om

Abstract. The paper presents a list of 437 verbs which have not been recorded in lexicography. As the source of reference, the author consulted a spelling dictionary of the Polish language, *Wielki słownik ortograficzny PWN*, 2nd edition, 2006. The concept of this paper originated from the wish to satisfy the curiosity after reading *Indeks neologizmów* [Index of Neologisms] prepared by Krystyna Waszakowa in her work *Przejawy internacjonalizacji w słotwórstwie współczesnej polszczyzny* [Word-formative internationalisation processes in modern Polish]. The index contains a list of nouns. Given that K. Waszakowa did not take verbs into account (there are far (?) fewer neo-verbs than neo-nouns), the author decided to find out whether it is true that the number of verb neologisms is so small that their philological analysis is pointless from the point of view of research, vocabulary registration, etc. If nouns, such as *podczłowiek*, *miniokupacja*, *redefinicja*, are of interest, why not record the prefixal constructions of the *do-*, *z-*, *od-*, *na-*, *w-*, *wy-*, *za-*, *od-*, *nad-* etc. *-robić* type? The analysis included randomly selected texts from the „Rzeczpospolita” daily (without any thorough preparation with respect to the content; the texts available were sequentially analysed until the satisfactory result was obtained). The texts under review included an incomplete (it is virtually impossible to determine completeness in this case) electronic archive from the years 1993–2006.

Abstrakt. W artykule przedstawiono listę 437 czasowników nienotowanych leksykograficznie. Za monitor przyjęto *Wielki słownik ortograficzny PWN*, wyd. II, 2006. Idea tekstu zrodziła się w wyniku próby zaspokojenia zaciekawienia wywołanego zawartością *Indeksu neologizmów* opracowanego przez Krystynę Waszakową w pracy *Przejawy internacjonalizacji w słotwórstwie współczesnej polszczyzny*. Indeks ten obejmuje listę rzeczowników. Na kanwie niezainteresowania się przez K. Waszakową czasownikami (jak wiadomo, neoczasowników powstaje zdecydowanie (?) mniej niż neorzeczowników) postanowiliśmy sprawdzić, czy rzeczywiście czasowniki tworzą tak nieliczny zbiór neologizmów, iż rozpoczęcie ich filologicznego oglądu jest bezcelowe pod względem korzyści poznawczych, rejestracyjnych itp. Przyjmujemy, że jeżeli interesuje nas wyraz: *podczłowiek*, *miniopera*, *redefinicja*, to dlaczego nie odnotowywać by rodzimych prefiksalnych konstrukcji typu: *do-*, *z-*, *na-*, *w-*, *wy-*, *za-*, *nad-* itd. *-robić*. Sprawdzeniu poddano wrywkowe fragmenty dziennika „Rzeczpospolita” (bez systematycznych, uprzednich przygotowań co do zawartości materiału; całość tekstów analizowaliśmy w sposób tzw. jak leci aż do uzyskania interesującego nas wyniku – ponad

czterystu przykładów czasowników). Obserwacją objęliśmy niepełne (trudno nawet ustalić, co oznaczałoby określenie „pełne”) e-roczniki 1993–2006.